

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Наукові галузі з кожним роком розвиваються, накопичується велика кількість знань. Освітянам необхідно встигати за розвитком прогресу для того, щоб дати можливість молоді скористатись напрацюванням всього людства. Інтеграція передових знань дає можливість створювати свій оригінальний інтелектуальний продукт, за яким майбутнє. Історія людства розвивається з накопиченням знань, які можна зберігати. В наш час за допомогою штучного інтелекту можна аналізувати кожну інноваційну думку, яка накопичувалась людством тисячоліттями.

Поступово і невідворотно в нашу освіту заходить штучний інтелект (ШІ), який визначається як здатність імітувати функції інтелекту людини, та на основі накопиченого досвіду прогнозувати та приймати рішення з урахуванням факторів, що змінюються [1, с. 8].

Штучний інтелект змінює класичні підходи в освіті, створює нові можливості як для учнів, так і вчителів. Можливо, в майбутньому сучасні методи освіти будуть повністю трансформовані. Освіта за допомогою ШІ стане більш доступною.

В Україні затверджена Концепція розвитку штучного інтелекту розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1556-р, де стратегічна роль призначається освітній галузі [2, с. 1].

Використання ШІ в освіті є загальноосвітньою тенденцією. В Україні під час воєнного стану, особливо на територіях, близьких до лінії зіткнення, дистанційна освіта з використанням ШІ є єдиною можливістю зберегти освітній процес.

Штучний інтелект у освітньому процесі може використовуватись для індивідуалізації навчання, для дистанційного навчання, для миттєвої оцінки своїх помилок та виправлення і уточнення інформації для учнів, для покращення методів оцінювання для вчителів, що дає можливість визначити рівень знань, та проблемні питання. Також штучний інтелект може бути задіяний в рутинний підготовці до занять, створенні інтерактивних матеріалів, проведення

ігор, конкурсів, які сприяють посиленню мотивації у навчанні [3, с. 49].

В останній час з'явилося багато технологічних розробок, які роблять знання доступними. Так з Google Translate здобувачі можуть перекласти потрібну інформацію більше ніж з сотень мов. Imagen дає можливість за допомогою текстового опису отримати зображення. Chat GPT скерує до потрібних публікацій, наводить приклади, створює літературні твори. Google Assistant дає можливість швидко отримувати відповіді на питання [4, с. 207].

Важливо, щоб співпраця учня та штучного інтелекту була за Ф. Оуянґ та П. Дзяо як «користувач лідер», коли учень бере на себе відповідальність за отримання знань, а штучний інтелект виступає в ролі помічника [5, с.184]. В цій парадигмі штучний інтелект та його методи є частиною системи, в якій існує учні, викладачі, установи. Ця співпраця сприяє адаптації штучного інтелекту до інтеграційних процесів навчання.

Суспільство з трансформацією освітнього процесу задається питанням, чи буде потрібен вчитель? На сьогодні можна сказати, що роль вчителя обов'язкова буде змінюватись, але ШІ не замінить його. В таких важливих для розвитку особистості критеріях, як критичне мислення, соціальні навички, талановитість, вибір галузі науки не можна перекладати на алгоритмічні методи.

Поряд з перевагами використання ШІ виникає низка загроз, таких як недоброчесне використання штучного інтелекту у досягненні швидких результатів, зниження якості освіти. Є ризик для вчителів втрати індивідуального творчого підходу до оцінювання учнів, проведення занять, які можуть стати більш автоматизованими. З часом суспільство повинно адаптуватись до викликів, пов'язаних з штучним інтелектом, перемогти їх, підкорити та зайняти лідерську позицію у навчанні та викладанні.

Отже, ШІ стає невід'ємною частиною освітнього процесу, тому перед освітянами стоїть задача знайти способи усунути ризики недоброчесного використання ШІ, та навчитись керувати ним для досягнення найбільшої користі.

Література:

1. Фратовчан В. Г., Фратовчан Т. М., Лукашів Т. О., Літвінчук Ю. А. Методи та системи штучного інтелекту: навчальний посібник. Чернівці : ЧНУ. 2023. – 114 с. URL: <https://cutt.ly/lwDHwPZ2> (дата звернення: 22.12.2023).
2. Кабінет Міністрів України. Розпорядження. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. Від 2 грудня 2020 р. № 1556 р. Київ/База даних «Законодавство України»/ Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 29.12.2021).

3. Гуназа Л. М. Штучний інтелект у сучасній освіті: трансформація ролі вчителя, підвищення якості навчання, та нові можливості для учнів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 2023. № 90. DOI: <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.90.8>

4. Панухник О. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ. Галицький економічний вісник. 2023. № 4. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04

5. Теслюк В. Перспективи застосування штучного інтелекту в освітньому процесі: теоретичний аспект. Молодь і ринок. № 6. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.307884>